

Asia: VN/15672/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yhteiset perustietotekniikkapalvelut ja palvelukeskuksen tehtävät

Asetusluonnos selkeyttää ja ajantasaistaa perustietotekniikan palveluryhmiä. THL kannattaa tietoturva- ja valvontapalveluiden nostamista omaksi palveluryhmäkseen. Tämä korostaa tietoturvapalveluiden merkitystä.

THL kiinnittää huomiota siihen, että tietoturva- ja valvontapalveluiden osalta voi syntyä harmaa alue, jonne Valtorin vastuu ei ulotu ja erityisesti pienillä ja keskisuurilla asiakasvirastoilla ei ole valvontakyvykkyyttä tai sen tuottaminen ei ole kustannustehokasta. Asetuksen soveltamisessa tuleekin kiinnittää huomiota siihen, miten palvelut toteutetaan siten, että niistä saadaan suurempi lisäarvo yhteistyössä asiakasvirastojen kanssa.

Yhteisten palvelujen laatu ja kustannustehokkuus

THL kiittää perustelumistion kuvausta Valtorin toiminnan nykytilasta sekä selkeää nostoa palveluiden laadun, dokumentaation ja kustannustehokkuuden kehittämistarpeesta. Asetusluonnos tarkentaa merkittävästi 14 § kuvaamalla kokonaisjärjestelyn laadun, dokumentaation ja kustannustehokkuuden johtamiseksi ja seuraamiseksi. Kokonaisjärjestelyssä eritellään voimassa olevan asetuksen laadunhallintajärjestelmän osia, joita Valtorin odotetaan tuottavan ja täydentää näitä kustannusten läpinäkyvyyttä parantavilla tuotoksilla.

THL katsoo, että laadunhallintajärjestelmä olisi selkeämpi käsite kuin kokonaisjärjestely, vaikka tällöin kustannustehokkuuteen ja hinnastoon liittyvät vaatimukset on syytä todeta erikseen. Vaadittuihin palvelu- ja prosessikuvauksiin viitataan TORI-lain 1 § osana tiedonhallintalain sitovuuden vahvistamista. Yksittäisten tuotosten osalta Valtorin tulossopimus vaikuttaisi luontevammalta ohjausmekanismilta. Tulossopimuksen hyödyntäminen asetuksen sijaan olisi myös paremmin linjassa muita palvelukeskuksia koskevan sääntelyn kanssa.

Muutos 14 § tulisi tarkastaa suhteessa voimassa olevan asetuksen 15 § siitä näkökulmasta, onko 14 § riittävän kattava. Tällöin 15 § voidaan tiivistää "Valtiovaranministeriöllä, yhteisten palveluiden asiakkailta ja asiakasneuvottelukunnalla on oikeus saada 14 § tarkoitetut tiedot. [...]". Asetusluonnoksen 14 § 3 momentti sisältyisi tältä osin asetuksen 15 §.

Asetusluonnoksen 14 § 4 momentti edellyttää, että uuden palvelun tuotantoonvienti edellyttää 2 momentissa määriteltyä dokumentaatiota. Tuotantoonvienti on kuvattu osana keväällä 2022 laadittua Valtorin palveluiden hallintamallia. Hallintamalli mainitaan perustelumuioston 2 sivun 3 kappaleessa, mutta ei varsinaisessa asetuksessa. Hallintamalli kuvaa tarkemmin palveluiden kehityksen ja käyttöönoton prosessin ja vastuut. Onko 14 § tarpeen toistaa hallintamallia tältä osin vai tulisiko hallintamalli mainita osana kokonaisjärjestelyä?

Asiakasneuvottelukunnan toiminta

THL kannattaa esitystä asiakasneuvottelukunnan kokoonpanon tarkastamisesta kahden vuoden välein. Asiakasneuvottelukunnan toiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää pyrkiä siihen, että neuvottelukunnan jäsenistössä on riittävää pysyvyyttä asettamispäätösten välillä. Asiakasneuvottelukunnasta esimerkiksi 50 % olisi hyvä jatkaa jäsenenä kausien välillä. Valtorin pienten ja keskisuurten asiakkaiden osalta on hyvä huolehtia siitä, että pysyvyys ei rajoitu suurin asiakkaisiin ja koko asiakaskunnan näkökulmat saadaan tasapuolisesti huomioitua asiakasneuvottelukunnan työssä. Neuvottelukunnan kokoonpanossa tulisi huomioida toisaalta hallinnonalojen edustuksesta, mutta myös erityisten asiakassegmenttien, kuten tutkimuslaitosten, edustuksesta

Yrttiaho Aleksi
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL